

Verdal kommune

Årsberetning 2011

Verdal, 11. mai 2012

Innhold:

KAPITTEL 1	RÅDMANNENS INNLEDNING	3
KAPITTEL 2	SITUASJONSBEKRIVELSE ORGANISASJON	5
2.1	Organisasjonskart for Verdal kommune	5
2.2	Årsverksutvikling	6
2.3	HMS	6
2.4	Diskriminering og likestilling	7
2.5	Sykefravær	9
2.6	Tilstand Verdal kommune	10
2.7	Fokusområder for likestillingsarbeid	11
2.8	Etikk	11
KAPITTEL 3	ØKONOMI	12
3.1	Regnskapsresultat	12
3.2	Investeringer	16
3.3	Balanseregnskapet	17
3.4	Finansstrategi	17
3.5	Driftsresultat for kommunedelplanområdene	25

Kapittel 1 Rådmannens innledning

Siden regnskapsåret 2009 utarbeidet en **årsberetning** som følger kommuneregnskapet. Det er denne rapporteringen som er pålagt etter kommuneloven med forskrifter. I tillegg blir det utarbeidet en egen **årsrapport** med mer utfyllende informasjon til politiske organer.

Samfunn og tjenester

I 2011 har aktiviteten i næringslivet i Verdal generelt nådd nye høyder. Nye oljefunn er med på å gi godt grunnlag for langvarig høy aktivitet. Omsetningen i mange bransjer er markant økt og arbeidsledigheten er rekordlav. I tillegg er det stor innleie av midlertidig arbeidskraft. De aktivitetene som for to år siden ble startet som kriseberedskap, prosjektet "Verdal 2012", ble avsluttet tidlig 2011 og erstattet av nytt utviklingsprosjekt for å håndtere ny vekst.

Vekst og utvikling medfører økt press på boligmarkedet, og det er startet opp prosesser for å møte etterspørselen etter ulike boligtyper.

Våren 2011 ble også arbeidet med ny plan for Verdalsøra sentrum påbegynt. Dette ble gjort i form av en mulighetsstudie fra arkitektfirmaet Snøhetta. Denne prosessen har gitt mye god omtale og dekning, samt stort engasjement og mange interesserte møtte opp på den offentlige presentasjon av studien. Arbeidet som er gjort skal videreføres som grunnlag inn i en formell planprosess.

I mai ble Vuku oppvekstsenter formelt åpnet etter mange år med rehabilitering og ombygging, og ved årsskiftet ble de første delene av de nye bygningene ved Verdalsøra barneskole og Verdalsøra ungdomsskole tatt i bruk. De fysiske rammene for arbeid med godt oppvekstmiljø har fått et stort løft med disse byggene.

Samtidig er det en markant nedgang i antallet nyfødte i 2011. Over tid vil slik utvikling sette tydelig preg på samfunnet, og representerer en utfordring for tilretteleggingen for samfunnsutvikling generelt.

Ugjerningene på Utøya og ved Regjeringskvartalet 22. juli berørte også Verdal, og hele samfunnet viste stort engasjement og omsorg. Spesielt ble dette synlig ved rose- og fakkelmarsjen, hvor svært mange møtte opp for å vise omsorg for berørte og ta avstand fra slike handlinger.

Organisasjon

Kommunen er en stor arbeidsgiver. 1021 fast ansatte utfører 835,4 årsverk i Verdal kommune. De som har sitt arbeid innen enheter i ISK ble overført fra kommunen til samkommunen i 2010.

En felles utviklingsstab for Levanger og Verdal i Innherred samkommune ble etablert fra 1. januar 2011. Den vesentligste oppgaven for utviklingsstaben i 2011 har vært å forberede kommunene på samhandlingsreformen, som trådte i kraft 1. januar 2012. Med samhandlingsreformen fikk også kommunene et utvidet ansvar for folkehelsearbeidet. Også dette arbeidet er koordinert av vår felles utviklingsstab.

Forsøket Innherred samkommune er drevet siden 2004. I 2011 ble det klart at samkommunemodellen vil bli lovfestet i 2012. Vi har fått godkjenning på forsøk ut 2012 og regner med at Innherred samkommune vil bli etablert som fast organisasjon med hjemmel i kommuneloven fra 1. januar 2013.

Det er arbeidet mye med å få på plass et elektronisk system for kvalitet og internkontroll i 2011. Svært mange rutinebeskrivelser er nå på plass, men arbeidet med revisjon av årsregnskapet for

2011 viste at vi fortsatt har betydelige forbedringsområder for vår internkontroll. Rådmannen vil gi dette nødvendige arbeidet enda høyere prioritet i 2012.

Det oppleves å være godt samarbeid mellom de ulike kommunale enhetene, mellom ledelse og tillitsvalgte og mellom administrativ og politiske ledelse.

Det har vært stort fokus på nærvær og arbeid for å redusere sykefravær også i 2011. Ved årets slutt er sykefraværet det samme som for 2011.

Arbeidet med felles lederplattform tuftet på verdier og samhandling har fortsatt gjennom hele 2011, og første del av arbeidet er i implementeringsfase. Utviklingsarbeidet fortsetter videre for å styrke det felles ledergrunnlaget for robusthet og effektiv drift for lang tid framover.

Økonomi

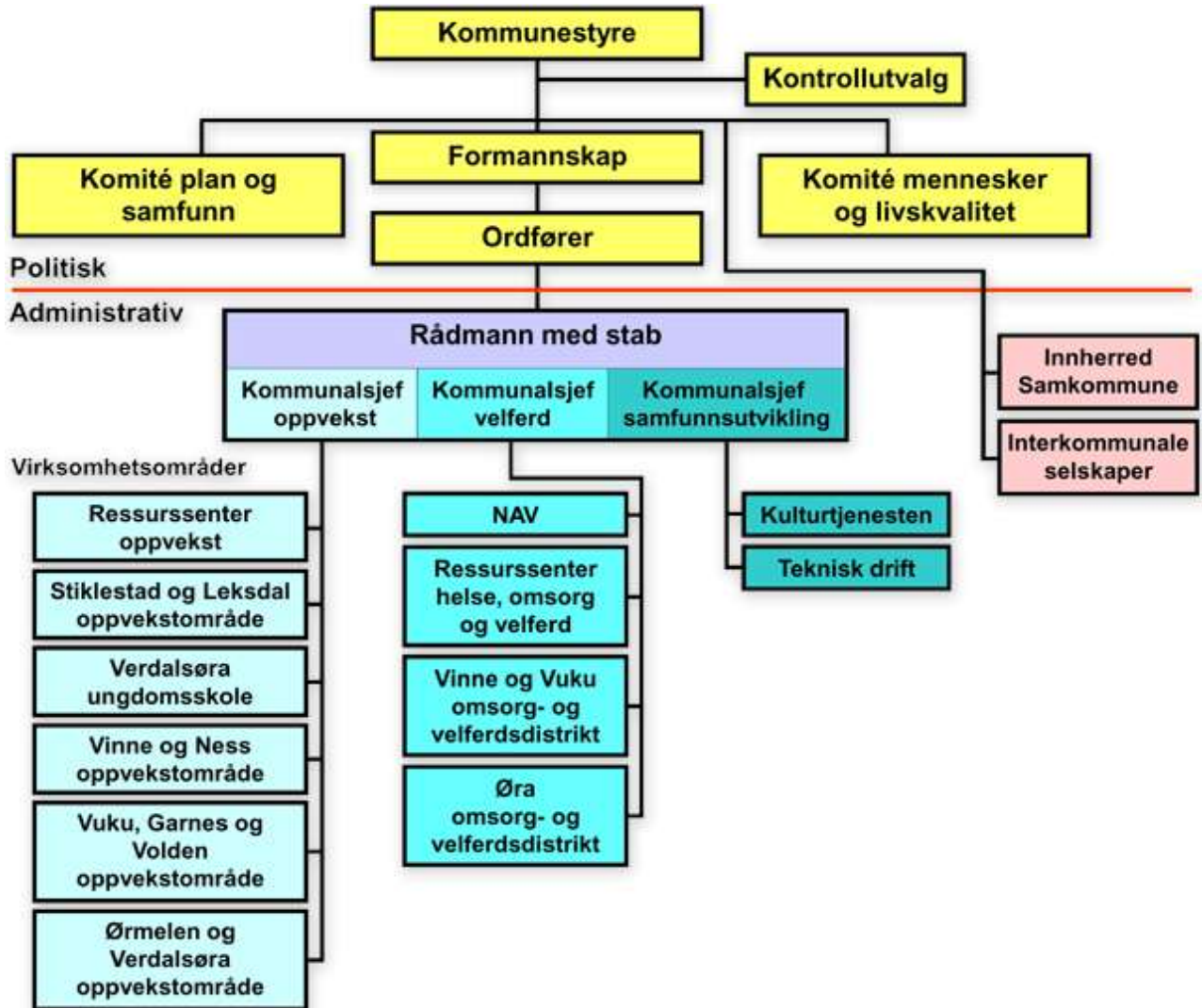
Kommunens regnskap for 2011 viser et regnskapsresultat på 11,6 millioner kroner. Overskuddet fremkommer hovedsakelig som følge av merinntekter som følge av økning i rammetilskuddet (som må sees i sammenheng med skatteinngang) gjennom året.

Det viktigste budskapet i forbindelse med årets regnskapsmessige resultat er at aktiviteten – den daglige driften – i sum er i balanse i forhold til de driftsrammer kommunestyret har stilt til rådighet. Dette er svært viktig for den langsiktige styringen, robustheten og evnen til utvikling av tjenestetilbudet over tid.

For å få til dette har svært mange i organisasjonen tatt store løft, både med hensyn til beslutninger, arbeidsinnsats og prioriteringer. Organisasjonen fortjener stor ros og takk for måten det holdt fokus på å produsere godt for de pengene vi har. Dette gode arbeidet må fortsette ufortrødent videre. Det er bare slik vi kan møte de utfordringene som kommer i årene fremfor oss.

Kapittel 2 Situasjonsbeskrivelse organisasjon

2.1 Organisasjonskart for Verdal kommune

2.2 Årsverksutvikling

Forklaring på endringer i antall årsverk fra 2009 til 2011.

Virksomhetsområder	Pr. 31.12.09	Pr. 31.12.10	Pr. 31.12.11	Endring 2010 - 2011
Vuku Garnes og Volden oppvekstområde	70,4	70,7	72,8	2,1
Stiklestad og Leksdal oppvekstområde	57,8	58,0	56,3	-1,7
Ørmelen og Verdalsøra oppvekstområde	118,9	124,4	124,6	0,1
Verdalsøra ungdomsskole	54,5	58,5	53,7	-4,8
Vinne og Ness oppvekstområde	74,4	72,3	70,6	-1,7
Ressurssenter oppvekst	53,3	51,5	57,1	5,6
Sum oppvekst	429,3	435,4	435,0	-0,4
Øra omsorgs- og velferd	165,6	155,6	169,5	13,9
Vinne og Vuku omsorg og velferd	120,0	121,3	127,0	5,7
Ressurssenter helse- og omsorg	36,4	41,8	27,9	-13,9
NAV (sosial/rus/psykiatri/flyktning)	22,4	16,0	12,3	-3,8
Sum helse, velferd, pleie og omsorg	344,4	334,7	336,7	2,0
Kulturtjenesten	12,4	11,2	11,0	-0,2
Teknisk drift	44,0	43,5	41,3	-2,2
Rådmannen	7,0	11,9	11,4	-0,5
Sum antall årsverk	837,1	836,7	835,4	-1,3

Antall årsverk i Innherred samkommune fremgår av egen årsberetning. Som det går frem av oversikten foran er det en liten nedgang i antall årsverk fra 836,7 til 835,4 fra 2010 til 2011. Tallene er pr. 31/12.

Innen oppvekstområdene er det små endringer i antall årsverk om man ser bort fra naturlige endringer som følge av endringer i klasse- og timetall. Ressurssenter oppvekst har hatt en økning i antall årsverk med bakgrunn i vedtak i kommunestyret i fht 16 – 23 plan, overføring av ansvaret for alle spesialpedagogene i barnehagene og 1 ny stilling til barnevernet som resultat av de øremerkede midlene fra stat/fylkesmann.

Innen helse, velferd, pleie og omsorg er samlet antall årsverk stabilt, men det har vært til dels store endringer innen det enkelte virksomhetsområde. Det vises til årsberetningens vedlegg for mer detaljert beskrivelse av endringene for hvert enkelt område.

2.3 HMS

Arbeidsmiljøutvalget: Det er i 2011 avholdt 4 møter, derav 3 fellesmøter med Levanger kommunes arbeidsmiljøutvalg. Det er behandlet 40 saker.

Årsplan HMS: I 2011 utarbeidet og publiserte 15 av virksomhetsområdene/verneområdene egen HMS-årsplan, mot 26 i 2010.

Bedriftshelsetjenesten: Det er gjort avtale om videreføring av avtalen med AktiMed for levering av bedriftshelsetjeneste i 2012. Antall timer forbruk for 2011 er ca. 368 timer. Dette er innenfor rammen i avtalen.

IA arbeid: En nyutnevnt IA-gruppe startet arbeidet med lokale mål og oppfølging av IA-avtalen på systemnivå. Disse ble vedtatt i Arbeidsmiljøutvalget i november 2011. Nye rutiner for sykefraværsoppfølging er utarbeidet i henhold til nytt lovverk.

Seniortiltak: Det ble innført nye retningslinjer for senioravtaler i Verdal kommune i 2011. Det ble avholdt seniorseminar for ansatte født i 1951.

AKAN: AKAN-utvalget (felles med Levanger kommune) har avholdt 3 møter, og er i gang med å revidere de kommunale AKAN-retningslinjene. Det har ikke vært noen overordnet informasjon-/opplæringsvirksomhet om AKAN i 2011, bortsett fra at det er lagt inn som tema på grunnkurs arbeidsmiljø. Det har vært to individuelle AKAN-avtaler pågående i Verdal kommune i 2011.

Prosjekt: Nærværsprosjektet er i gang og det er valgt 5 delprosjekt som er: Utprøving av det elektroniske lederverktøyet 24 timers menneske, Røykesluttkurs, Rus og psykiatri, Langtidsfrisk, og Etikk, holdninger og arbeidsnærvær.

Kurs: Det er gjennomført 40 timers arbeidsmiljøkurs for nye verneombud og ledere. Hovedverneombudene (Verdal og Levanger) har i samarbeid arrangert to fagsamlinger for verneombud i 2011.

Ulike prosjekter:

1. *Røykesluttkurs*
16 deltakere startet kurset, av disse sluttet 6, mens 2 har redusert forbruket
2. *Utprøving dataverktøy sykefraværsoppfølging ("Full kontroll")*
Prosjektet stoppet pga datatekniske utfordringer etter omlegging av rutiner i NAV. Likevel oppnådd endret fokus hva gjelder sykefraværstall; flyttet fokus fra tall til forebygging/tidlig innsats og samhandling.
3. *Kompetanseheving rus og psykiatri*
Intern IA-fagdag med tema rus og psykiatri. 100 ansatte deltok. Det registreres en økt bevissthet og lavere terskel for å varsle mistanke om mulig rusmisbruk blant ansatte. Det er også en økt bevissthet og holdningsendring i forhold til internt kvalitets- og avvikssystem.
4. *Langtidsfrisk; forebygging og ivaretagelse av langtidsfriske medarbeidere*
Markant nedgang i sykefravær blant renholderne i kommunen.
5. *Etikk, holdninger og arbeidsnærvær*
Prosjektet er i en oppstartsfasen

2.4 Diskriminering og likestilling

Kommunen har plikt til å fremme likestilling og hindre diskriminering. Vern mot diskriminering i arbeidslivet sikres gjennom 4 ulike lover:

1. **Likestillingsloven** forbyr diskriminering på grunn av kjønn, graviditet og foreldrepermisjon.
2. **Diskrimineringsloven** forbyr diskriminering på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion og livssyn.
3. **Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven** forbyr diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne. Loven stiller også krav om individuell tilrettelegging på arbeidsplassen.

Det er planlagt tiltak eller gjennomført tiltak for ansatte og innbyggere innbyggere med nedsatt funksjonsevne:

- Ved rådhusene er det tydelig skilting og markering av parkeringsplass for bevegelseshemmede.
  - Det er utført heving av brostein for å utjevne nivåforskjell i inngangspartier, inngangsdører med dørautomatikk.
  - Arbeidsmiljøloven inneholder bla. bestemmelser om arbeidsgivers tilretteleggingsplikt når egne ansatte som følge av sykdom, slitasje, ulykke el.l. har fått nedsatt funksjonsevne. Kommunenes rutiner for oppfølging av sykmeldte arbeidstakere sikrer at lovpålagte oppgaver i sykefraværarbeidet blir fulgt opp og utført. Kommunene har gjennom IA-avtalen forpliktet seg til å jobbe for et mer inkluderende arbeidsliv. Jf kommunens lokale IA-målsetninger/aktiviteter vil det inneværende år bli utarbeidet retningslinjer hvis formål er å sikre ivaretagelse av kommunens egne ansatte som for en periode eller varig har fått redusert arbeidsevne, med påfølgende behov for tilrettelagt arbeid/arbeidsutprøving. Kommunene har også forpliktet seg til at personer som står utenfor arbeidslivet skal få forsøke seg i arbeidspraksis i en av kommunens virksomheter/enheter.
  - Alle nye bygg tar hensyn til universell utforming.
4. **Arbeidsmiljøloven** forbyr diskriminering på grunn av politisk syn, medlemskap i fagforening, seksuell orientering og alder.
Via annonsering av ledige stillinger opplyses det at kommunene er opptatt av mangfold, og at man oppfordrer alle kvalifiserte til å søke uavhengig av bl.a. alder og funksjonsevne. Videre har kommunen rutiner for tilsetting som sikrer at bestemmelser i lov- og avtaleverk følges. Det gjennomføres i tillegg årlig kompetanseutvikling innen området.

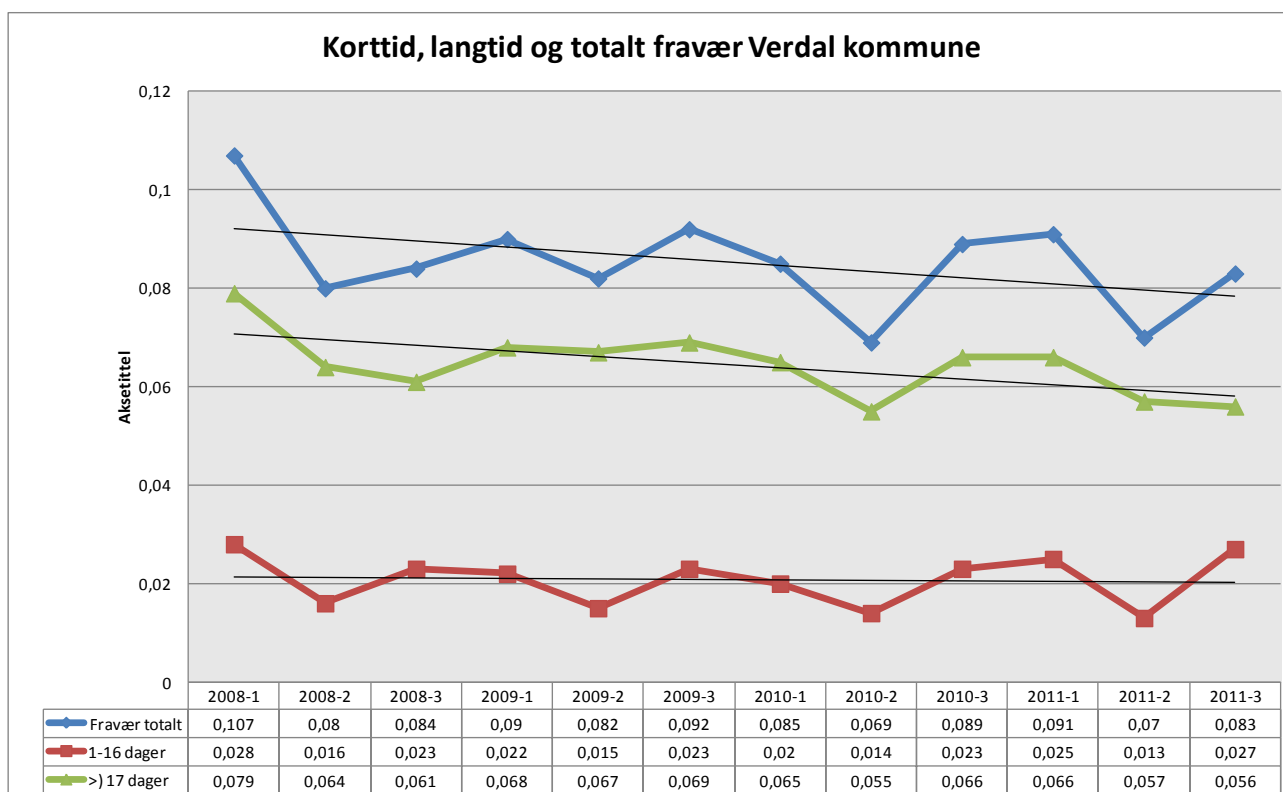
Kommunens ledere har fokus på god oppfølging av sykemeldte og gjennomfører har medarbeidersamtaler med ansatte.

2.5 Sykefravær

Nedenforstående tabell viser endringen i sykefravær for hver enkelt enhet fra 2010 til 2011. Det er flere enheter som viser en positiv utvikling fra 2010 til 2011. Det totale sykefraværet ligger på samme nivå i 2011 som i 2010 i Verdal kommune.

Sykefravær pr. virksomhetsområde	2010			2011			Endring total
	Total	1-16 d	16-	Total	1-16 d	16-	
Rådmann	3,00 %	0,80 %	2,20 %	2,90 %	0,40 %	2,50 %	-0,10 %
Vuku, Garnes og Volden oppvekstområde	7,10 %	1,90 %	5,20 %	7,40 %	2,30 %	5,10 %	0,30 %
Stiklestad og Leksdal oppvekstområde	9,00 %	1,20 %	7,80 %	6,20 %	1,60 %	4,60 %	-2,80 %
Ørmelen og Verdalsøra oppvekstområde	7,10 %	2,00 %	5,10 %	7,60 %	2,10 %	5,50 %	0,50 %
Verdalsøra ungdomsskole	7,10 %	1,90 %	5,20 %	9,20 %	2,40 %	6,80 %	2,10 %
Vinne og Ness oppvekstområde	8,10 %	1,60 %	6,40 %	8,70 %	1,90 %	6,80 %	0,60 %
Kulturtjenesten	2,20 %	0,90 %	1,30 %	1,40 %	1,00 %	0,40 %	-0,80 %
Ressursenter oppvekst	8,10 %	2,70 %	5,40 %	9,40 %	2,20 %	7,20 %	1,30 %
Vinne og Vuku omsorg og velferdsdistrikt	8,00 %	2,10 %	5,90 %	8,50 %	2,70 %	5,80 %	0,50 %
Øra omsorg og velferdsdistrikt	10,90 %	2,50 %	8,40 %	9,80 %	2,80 %	7,00 %	-1,10 %
NAV, Sosialtjenesten, Flyktningetjenesten	2,80 %	1,00 %	1,80 %	11,40 %	2,80 %	8,60 %	8,60 %
Ressursenter helse, omsorg og velferd	13,10 %	1,60 %	11,50 %	10,40 %	2,40 %	8,00 %	-2,70 %
Teknisk drift	5,20 %	1,70 %	3,60 %	7,90 %	1,50 %	6,40 %	2,70 %
Verdal kommune	8,30 %	1,90 %	6,40 %	8,30 %	2,20 %	6,10 %	0,00 %

Som grafene viser har langtidssykefraværet vist en nedadgående trend siden 2008, mens korttidssykefraværet ligger stabilt på rundt 2% i hele perioden.

2.6 Tilstand Verdal kommune

Ansatte	Kvinner	Menn	Totalt	
Antall fast ansatte Verdal	857	164	1 021	
Gj.sn. stillingsprosent	70,7 %	86,3 %		
Gj.sn. lønn pr. årsverk	368.513,-	401.426,-		
Rådmann og kommunalsjefer	2	2	4	
Virksomhetsledere	5	7	12	
Gj.sn. lønn virksomhetsledere	554.543,-	614.742,-		
Andel deltidsstillinger - prosent				
0-49,99 %	12 %	8 %		
50-99,99 %	54 %	18 %		
100 %	34 %	74 %		
Menn i kvinnedominerte yrker og kvinner i mannsdominerte yrker - prosent				
Pleie og omsorg		4,9 %		
Barnehager		10,0 %		
Teknisk	26 %			
Oppvekst	Kvinner	Menn		
Stillingsprosent	77,1 %	92,2 %		
Gjennomsnitt lønn pr årsverk	390.128,-	415.935,-		
Omsorg og velferd	Kvinner	Menn		
Stillingsprosent	62,4 %	64,5 %		
Gjennomsnitt lønn pr årsverk	354.290,-	377.762,-		
Fravær	Fravær kvinner i dager	Snitt pr.kvinne	Fravær menn i dager	Snitt pr.mann
Barns sykdom	899	3,75	135	3,38
Fravær 1-16 dager	8.919	9,50	876	6,64
Fravær >17 dager	33.768	35,96	4.102	31,08
Politiske lederverv	Kvinner	Menn	Totalt	
Ordfører		1	1	
Varaordfører (Skifte etter valg)	1	(1)	1	
Komiteledere (Fra 2 til 1+1 etter valget)	1	1	2	
Arbeidsmiljøutvalget	5	3	8	
Administrasjonsutvalget (tillitsvalgte)	8 (3)	5 (1)	13	
Kontrollutvalget	2	3	5	

2.7 Fokusområder for likestillingsarbeid

Hovedtariffavtalen § 2.2 brukes ved ansettelser. ”...når søkere av begge kjønn står kvalifikasjonsmessig likt, foretrekkes kvinnelig søker når dette kjønn er underrepresentert.” Det jobbes med større stillinger, hovedsakelig innenfor omsorg. Det jobbes kontinuerlig med ufrivillig deltid. Det er satt ned en prosjektgruppe som jobber med dette, det blir sett på turnuser og fast tilsetting av vikarer.

Det er bevissthet rundt likestilling ved:

- ansettelser
- lønn som virkemiddel i likestilling
- arbeids- og oppgavefordeling
- tilrettelegging av karrieremuligheter i ulike faser av den yrkesaktive perioden
- rekruttering til fagstillinger
- rekruttering til lederstillinger
- lederopplæring
- sammensetting av prosjektgrupper og utpeking av prosjektledere
- uønsket deltidsproblematikk
- møtekultur og nettverk
- diskriminerende holdninger
- menn i kvinnedominerte yrker
- kvinner i mannsdominerte yrker
- oppgradering av status for kvinnedominerte yrker
- kvinnerepresentasjon i viktige forum
- ordninger med mer fleksibel arbeidstid inkl. hjemmekontor
- integrering av fremmedkulturelle menn og kvinner
- få godkjent utdanning fra utenlandske institusjoner

2.8 Etikk

Det er utarbeidet felles etiske retningslinjer for Verdal kommune, Levanger kommune og Innherred samkommune. Etisk kvalitet på tjenesteyting og myndighetsutøvelse er en forutsetning for at innbyggerne skal ha tillit til kommunen. Målet med de etiske retningslinjene er at alle kommuneansatte skal være seg dette bevisst. Retningslinjene er ment å være generelle rettesnorer som igjen krever refleksjon av den enkelte ansatte.

Kommunen som arbeidsgiver har det overordnede ansvaret for de etiske retningslinjene og for at disse blir fulgt. Virksomhetsledere har et særlig ansvar for oppfølging. For det første fordi lederne gjennom ord, handlinger og lederstil har stor innflytelse på kulturen og normene for atferd i organisasjonen. For det andre fordi lederne selv kan bli satt i situasjoner hvor valg og beslutninger krever etisk refleksjon og klokskap. For det tredje fordi det er ledernes ansvar å sørge for at hele organisasjonen er seg bevisst de etiske kravene som stilles i virksomheten, og at det umiddelbart blir tatt opp i organisasjonen dersom det skjer brudd på lover og regler eller det utvikler seg en uheldig sedvane og kultur.

Den enkelte ansatte plikter å gjøre seg kjent med de bestemmelser og instruksjoner som til enhver tid gjelder for vedkommendes stilling, og har et personlig ansvar for å følge retningslinjene på beste måte.

Etikk og verdier har vært sentrale elementer i kommunens arbeid med etablering av en robust og langsiktig ledelsesplattform.

Kapittel 3 Økonomi

3.1 Regnskapsresultat

Regnskapsresultat	Beløp i hele 1000 kroner					Endring i % 2010 - 2011
	2007	2008	2009	2010	2011	
Inntekter / utgifter						
Sum driftsinntekter	636 640	707 451	820 372	870 785	901 522	3,5 %
Sum driftsutgifter	596 346	675 231	781 607	791 895	827 618	4,5 %
Brutto driftsresultat	40 294	32 220	38 765	78 890	73 904	-6,3 %
Netto kapitalutgifter	33 865	39 962	46 081	39 461	50 233	27,3 %
Netto driftsresultat	6 429	-7 742	-7 316	39 429	23 671	-40,0 %
Netto avsetninger	802	-10 403	-9 375	15 295	-15 671	-202,5 %
Finansiering kapitalregnsk.	3 353	1 400	1 829	9 500	27 700	191,6 %
Overskudd/Underskudd	2 274	1 261	230	14 634	11 643	-20,4 %

Regnskapsresultatet: For å komme fram til det regnskapsmessige resultat, må det tas hensyn til overføringer av midler til senere bruk, og bruk av tidligere overførte bevilgninger.

Når det gjelder kommunens fondsbeholdninger vises det til nedenforstående pkt. vedr. fondsavsetninger.

Overskuddet for 2011 ble på 11 642 823 kroner. I tallene ovenfor er det korrigert for avskrivninger i driftsutgiftene. Avskrivningene utgjør 33.734.667 kroner.

Brutto driftsresultat viser hvor mye som er til disposisjon av driftsinntektene etter at ordinære driftsutgifter er dekket. Brutto driftsresultat sank med 6,3 prosent fra 2010 til 2011.

Netto driftsresultat viser hvor mye som er til disposisjon etter at netto kapitalutgifter er dekket.

Netto avsetninger viser hvor mye som enten avsettes eller brukes av tidligere avsetninger. Regnskapet for 2011 viser netto bruk av tidligere avsatte midler på 15,7 mill. kroner. Dette er hovedsakelig tidligere avsetninger som var øremerket finansiering av skoleutbyggingen.

Hovedtall for årene, 1000 kr.	2007	2008	2009	2010	2011
Antall innbyggere ved årets utgang	14 094	14 157	14 222	14 334	14 387
Endringstakt i %	0,95 %	0,45 %	0,46 %	0,79 %	0,37 %
Skatt på inntekt og formue	212 463	217 792	227 818	241 203	229 907
Eiendomsskatt	14 799	15 182	15 981	16 912	16 886
Rammetilskudd	185 684	199 989	239 379	261 103	391 508
Andre inntekter	223 694	274 489	337 195	351 568	263 221
Sum driftsinntekter	636 640	707 451	820 372	870 785	901 522
Netto driftsresultat	6 428	-7 743	-7 317	39 428	23 671
Netto driftsres i % av driftsinnt.	1,01 %	-1,09 %	-0,89 %	4,53 %	2,63 %
Disposisjonsfond	24 627	11 577	7 374	16 580	18 614
Regnskapsm mer/mindreforbruk	2 274	1 261	230	14 634	11 643
Dispfond + regn.res i % av driftsinnt.	4,23 %	1,81 %	0,93 %	3,58 %	3,36 %
Investeringer i anlegg	74 273	67 611	96 757	201 970	176 886
Langsiktig gjeld	1 214 873	1 331 207	1 449 253	1 650 237	1 926 613
Herav pensjonsforpliktelser	605 098	668 894	733 146	801 984	940 176
Langsiktig gjeld i % av driftsinnt.	190,83 %	188,17 %	176,66 %	189,51 %	210,92 %
Skatter totalt	227 262	232 973	243 799	258 114	246 793
Rammetilskudd	185 684	199 989	239 379	261 103	391 508
Sum frie inntekter	412 946	432 962	483 177	519 217	638 301
Herav til renter og avdrag på lån	-42 466	-53 288	-54 525	-44 008	-57 832
Sum frie inntekter	412 946	432 962	483 177	519 217	638 301
Vekst i frie inntekter	17 884	20 016	50 215	36 040	119 084
Vekst i renter og avdrag på lån	687	10 822	1 236	-10 517	13 824
%-andel til renter og avdrag på lån	10,28 %	12,31 %	11,28 %	8,48 %	9,06 %

Driftsinntekter

Tabellen under viser utviklingen de siste årene når det gjelder driftsinntektene.

Utvikling i inntekter	Beløp i hele 1000 kroner					Endring i % 2010-2011
	2007	2008	2009	2010	2011	
Type inntekt						
Skatt på inntekt og formue	212 463	217 792	227 818	241 203	229 908	-4,7 %
Eiendomsskatt	14 799	15 182	15 981	16 912	16 886	-0,2 %
Rammetilskudd	185 684	199 989	239 379	261 103	391 507	49,9 %
Sum frie inntekter	412 946	432 963	483 178	519 218	638 301	22,9 %
Brukerbetaling	23 969	26 212	28 706	31 149	32 181	3,3 %
Andre salgs- og leieinntekter	62 042	71 133	73 519	77 818	74 119	-4,8 %
Overføringer	137 683	176 962	234 441	241 492	153 160	-36,6 %
Andre overføringer	0	181	528	1 108	3 761	239,4 %
Sum driftsinntekter	636 640	707 451	820 372	870 785	901 522	3,5 %

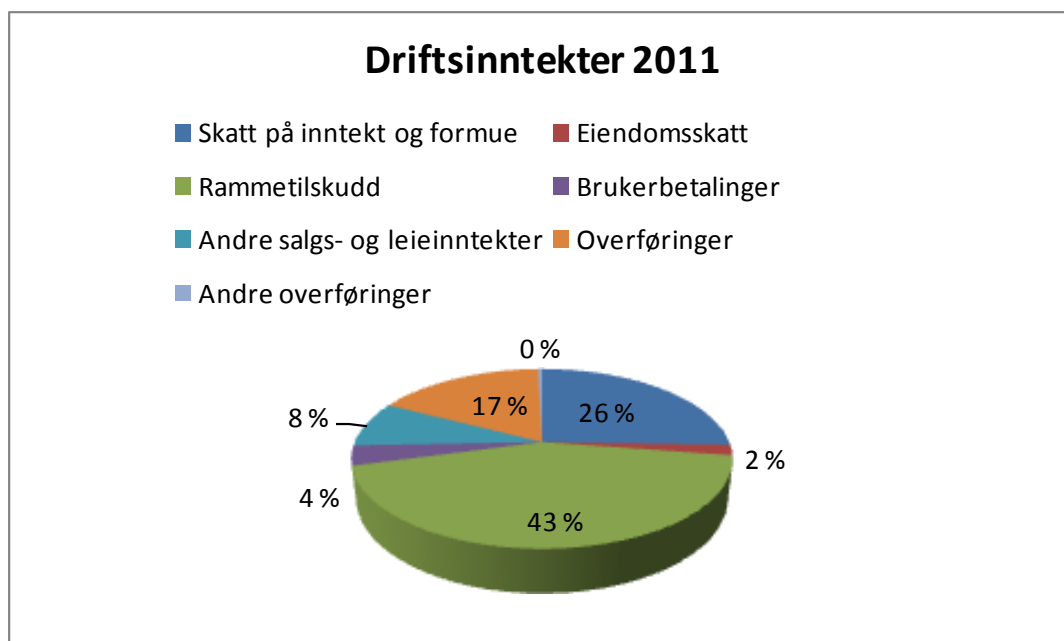
De samlede driftsinntektene øker med 3,5 prosent fra 2010 til 2011.

Skatteinntektene i 2011 ble på 229,9 mill. kroner, som er en nedgang på 4,7 prosent sammenlignet med året før. Det er endringen av skattøren (fra 2010 til 2011) for kommunene som gir nedgangen som sees i disse tallene.

Rammetilskuddet i 2011 ble på 391,5 mill. kroner. Dette er en økning på 49,9 prosent fra 2010. Dette skyldes hovedsakelig innlemmingen av det tidligere øremerkede tilskuddet til barnehager i rammetilskuddet, samt at en reduksjon i skattøren for kommunene har medført en tilsvarende

økning i rammetilskuddet. Samlet er summen av skatt og rammetilskudd ca. 7,5 mill kroner over revidert budsjett for 2011.

Eiendomsskatten ga en inntekt i 2011 på 17 mill. kroner. Eiendomsskatten utgjør en betydelig inntekt for kommunen.

Driftsutgifter kommune

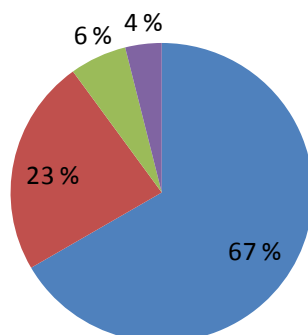
Tabellen under viser utviklingen de siste årene når det gjelder driftsutgiftene.

Utvikling i utgifter	Beløp i hele 1000 kroner					Endring i % 2010-2011
	2007	2008	2009	2010	2011	
Lønn, inkl. sos. utgifter	424 055	466 860	526 899	557 486	574 104	3,0 %
Kjøp av varer og tjenester	102 179	135 524	177 940	158 487	200 723	26,6 %
Overføringsutgifter	70 112	72 847	76 768	75 922	52 791	-30,5 %
Avskrivninger	24 098	25 908	35 083	31 506	33 735	7,1 %
Sum driftsutgifter	620 444	701 139	816 690	823 401	861 353	4,6 %

Kommunens samlede driftsutgifter øker med ca. 37,9 mill. kroner fra 2010 til 2011, tilsvarende 4,6 prosent. Økningen i lønns- og sosiale utgifter er på 16,6 mill. kroner, tilsvarende en lønnsvekst på 3,0 prosent.

Driftsutgifter 2011

■ Lønn, inkl. sos. utgifter   ■ Kjøp av varer og tjenester
■ Overføringsutgifter   ■ Avskrivninger

Finansposter

Tabellen nedenfor viser utviklingen i kapitalutgifter de siste årene.

Utvikling i kapitalutgifter	Beløp i hele 1000 kroner					Endring i % 2010-2011
	2007	2008	2009	2010	2011	
Renteutgifter og låneomkostninger	26 903	36 006	35 024	22 407	32 771	46,3 %
Renteinntekter og utbytte	8 704	13 576	8 386	4 852	8 036	65,6 %
Netto renteutgifter	18 199	22 430	26 638	17 555	24 735	40,9 %
Avdrag på lån	15 563	17 282	19 501	21 601	25 061	16,0 %
Sosial- og næringslån	854	984	590	606	608	0,3 %
Mottatte avdrag	751	734	648	301	172	-42,9 %
Netto gjeldsavdrag	15 666	17 532	19 443	21 906	25 497	16,4 %
Sum kapitalutgifter	33 865	39 962	46 081	39 461	50 232	27,3 %

De samlede netto rente- og avdragsutgiftene er på ca 50 mill. kroner i 2011. Dette er en økning på knappe 11 mill. kroner sammenlignet med 2010. Det er verdt å legge merke til at avdragene er på et forholdsvis lavt nivå sammenlignet med kommunens avskrivninger.

Fondsavsetninger.

Utvikling i fondsavsetninger	Beløp i hele 1000 kroner					Endring i % 2010-2011
	2007	2008	2009	2010	2011	
Type utgift / inntekt						
Disposisjonsfond	24 627	11 577	7 374	16 580	18 614	12,3 %
Bundne driftsfond	16 703	21 623	18 508	24 826	21 754	-14,1 %
Ubundne kapitalfond	14 175	13 262	3 235	11 034	14 332	29,9 %
Bundne kapitalfond	10 261	9 921	12 115	5 325	9 235	73,4 %
Sum fond	65 766	56 383	41 232	57 765	63 935	10,7 %

Som det framgår av tabellen ovenfor er kommunens fondsavsetninger økt med 6,2 mill. kroner fra 2010 til 2011. Til sammen er fondsavsetningene ved utgangen av 2010 på 63,9 mill. kroner. Det er spesielt viktig å merke seg at beholdningen i disposisjonsfondet stadig stiger.

3.2 Investeringer

Oversikten viser investeringer gjennomført i 2011 med en kostnad større enn 0,5 mill. kroner.

Investeringer 2011	Kostnad 1000 kr.
Kirkebygg	500
Reguleringsplan Stiklestad	510
Utbedring barnehager	520
Vannforsyning Garnes	544
Sanering eks. kloakk	560
Utbedring tak skoler	735
Kunstgress Ness	755
Verdal bo- og helsetun	789
Vuku oppvekstsenter 2. byggetrinn	890
Administrasjonsbygninger	998
Omsorgsboliger Lysgård	1 215
Gatelys	1 283
Boliger/leiligheter	1 778
Renseanlegg kloakk	1 799
Finansiering	1 869
Utbygging boligfelt	1 883
Vann Fleskhus	2 152
Kloakk Fleskhus	2 185
Kommunale veger	2 318
IKT-investeringer	2 349
Sanering kloakk Ørmelen	4 757
Vannforsyning Leksdalsvatnet	5 209
Jernbaneundergang	5 881
Verdalsøra barneskole	136 341
Sum	177 818

3.3 Balanseregnskapet

Følgende tabell viser hovedtallene fra kommunens balanseregnskap.

Balanseregnskapet	Tall i hele 1000 kr.				
	2007	2008	2009	2010	2011
Eiendeler:					
Omløpsmidler	164 072	182 277	175 400	186 870	218 497
Anleggsmidler	1 242 396	1 356 798	1 486 783	1 716 570	1 866 637
Sum eiendeler	1 406 468	1 539 075	1 662 183	1 903 440	2 085 134
Gjeld og egenkapital:					
Kortsiktig gjeld	73 544	86 297	98 088	111 245	134 078
Langsiktig gjeld	1 214 873	1 331 207	1 449 253	1 650 237	1 926 613
Bokført egenkapital	118 051	121 571	114 842	141 958	24 443
Sum gjeld og egenkapital	1 406 468	1 539 075	1 662 183	1 903 440	2 085 134

I 2011 inngår det 719 mill. kroner i anleggsmidlene som er pensjonsmidler. I posten for langsiktig gjeld inngår 940 mill. kroner som er framtidige pensjonsforpliktelser. Korrigeret for dette er summen av langsiktige lån, inkludert formidlingslån, på 986 mill. kroner ved utgangen av 2011.

Endringen i bokført egenkapital skyldes endringer i reglene om regnskapsføring av pensjon i kommuner og fylkeskommuner.

3.4 Finansstrategi

Finansstrategi

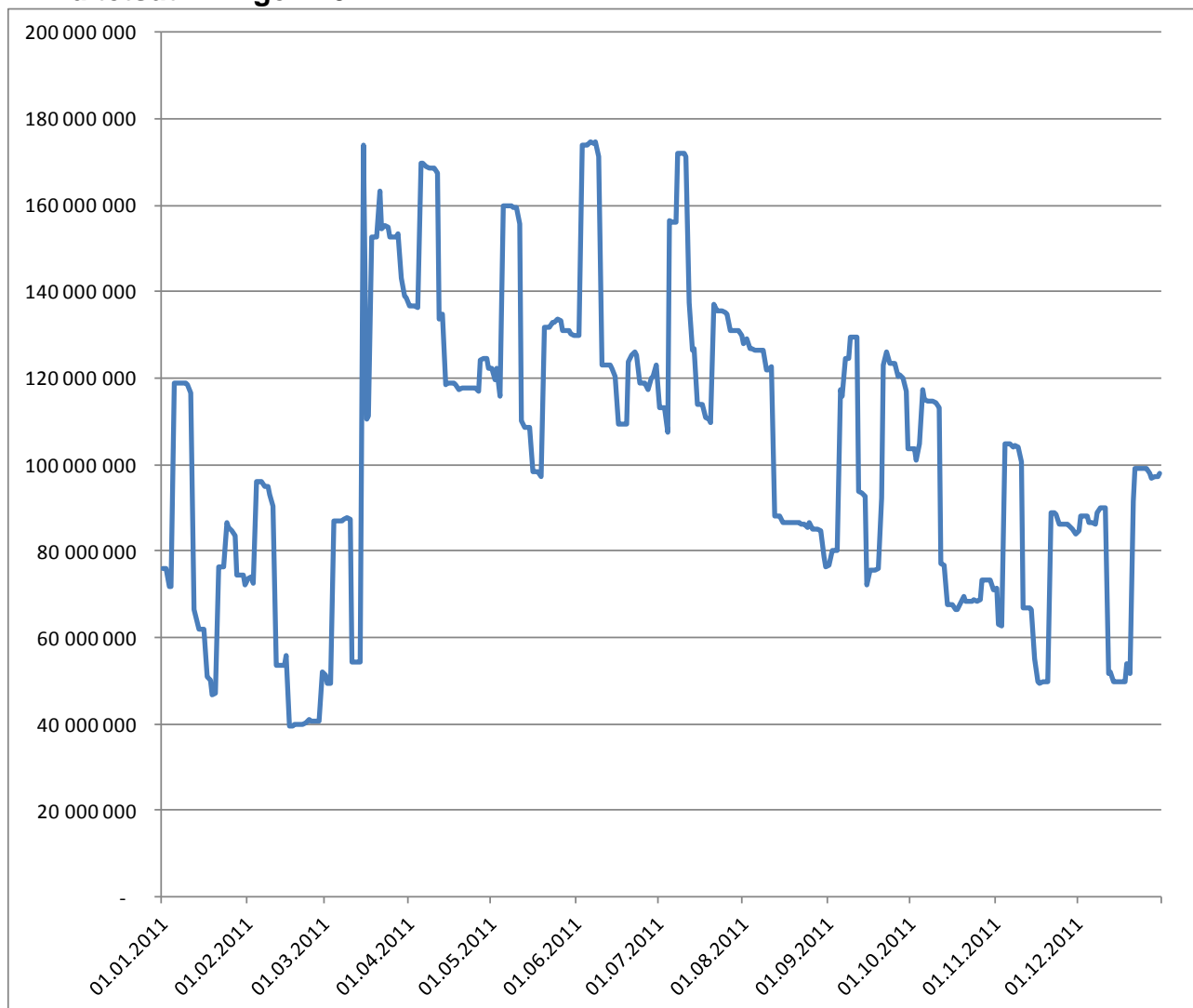
Verdal kommunes finansstrategi er utarbeidet med hjemmel i KommuneLOvens § 52 nr. 2 og Forskrift av 9. juni 2009 om kommuner og fylkeskommuners finansforvaltning. Strategien skal forvaltes i samsvar med de til en hver tid gjeldende lover og forskrifter som påvirker finansfunksjonen. Finansreglementet skal vedtas minimum en gang i hver kommunestyreperiode.

Hovedmålsettingen for kommunens finansforvaltning er at den skal sikre en stabil finansiering av kommunens virksomhet. Det primære mål skal være at kommunen til enhver tid er likvid, betalingsdyktig og lite eksponert for risiko. Kommunen skal ha en lav risikoprofil med fokus på å redusere i hvilken grad svingninger i finansmarkedene vil påvirke kommunens finansielle stilling.

Kommunen har ikke langsiktige finansielle aktiva.

Kommunen skal unngå selskaper, forbindelser og verdipapirer der forretningsidé og etisk standard kommer i konflikt med kommunens etiske standard. Dette gjelder forhold som knyttes til barn som arbeidskraft, brudd på menneskerettigheter, miljøforurensning, våpenindustri og aktivitet som bryter med norsk – eller eget lands – lovgivning.

Likviditetsutviklingen 2011

Diagrammet ovenfor viser kommunen likviditetsutvikling gjennom året 2011. Likviditeten påvirkes av de periodiske inn- og utbetalinger i driftsregnskapet samt utbetalinger og låneopptak i investeringsregnskapet. Når likviditetsbeholdningen til tider har vært relativt høy, skyldes dette ubrukte lånemidler. Etter som kommunen nå er mer ajour med sine investeringer, vil dette forholdet gradvis medføre at likviditeten blir normalt sett lavere. Kommunen har i 2011 ikke valgt å plassere midler i sertifikater eller obligasjoner. Årsaken til det er den forholdsvis uforutsigbare utviklingen på finansområdet og den nevnte reduksjonen i likviditetsvolum mot slutten av året. I 2011 er hele den kommunale likviditetsbeholdning plassert på rentebærende innskuddskonti, i all vesentlighet hos kommunens hovedbank-forbindelse og i all hovedsak til flytende rente pluss en avtalt margin.

Ingen bestemmelser i finansreglementer er overtrådt og det har ikke funnet sted avvik fra dette.

Låneporteføljen

Sammensetning av låneporteføljen.

Samlet lånevolum for Verdal kommune var pr. 31. desember 907 millioner kroner (ex. lån i Husbanken). Långivere er:

Långiver	31.des.11
Kommunalbanken	807
Verdipapirmarkedet	100
(tall i mill)	907

Endringer i låneporteføljen/risikoeksponering i 3. tertial.

Det er i desember betalt et avdrag for 2011 med 25 millioner kroner.

I desember ble det avholdt anbudskonkurranse for et nytt lån på 73.800.000,-. Beste tilbud kom fra Kommunalbanken, der det ble etablert et nytt lån med nevnte volum. Lånet har flytende rente basert på 3M nibor og renteregulering hver 3. måned på IMM. Långiver fastsetter marginen på lånet ved hver renteregulering og denne er satt til + 0,10 prosentpoeng for den første 3M-perioden. Dette gir en rente på 3,03% ved årsskiftet. Lånet løper uten avdrag og forfaller i sin helhet i desember 2036. Låntager kan betale avdrag etter eget initiativ ved hver renteregulering.

Kommunen har i perioden etablert ytterligere rentesikring for deler av den flytende lånemassen for første del av økonomiplanperioden ved å kjøpe FRA-kontrakter. Det totale omfanget av denne sikringen fremgår av tabellen:

tidspunkt	andel av flytende lån som er sikret med FRA
mar.12	0,88
jun.12	0,76
sep.12	0,69
des.12	0,60
mar.13	0,60
jun.13	0,57
sep.13	0,57
des.13	0,00
mar.14	0,00
jun.14	0,00
sep.14	0,00
des.14	0,00
mar.15	0,00
jun.15	0,00
sep.15	0,00
des.15	0,00
mar.16	0,00
jun.16	0,00
sep.16	0,00
des.16	0,00

Sikringsandelen viser at kommunen er mindre følsom for eventuelle renteendringer som måtte oppstå på kort sikt (2012/13) ved at noe (57-88%) av den flytende lånemassen er sikret med kjøp av FRA's. Sikringsandelen faller ut over i økonomiplanperioden og fra desember 2013 er sikringsandelen null. Herfra og ut vil kommunens renteutgifter være mer utsatt for eventuelle renteendringer.

Løpetid på lånene.

Kommunens lån har lang løpetid og dette samsvarer godt med levetiden på den infrastruktur det er investert i. Lånemassen kommer til forfall slik:

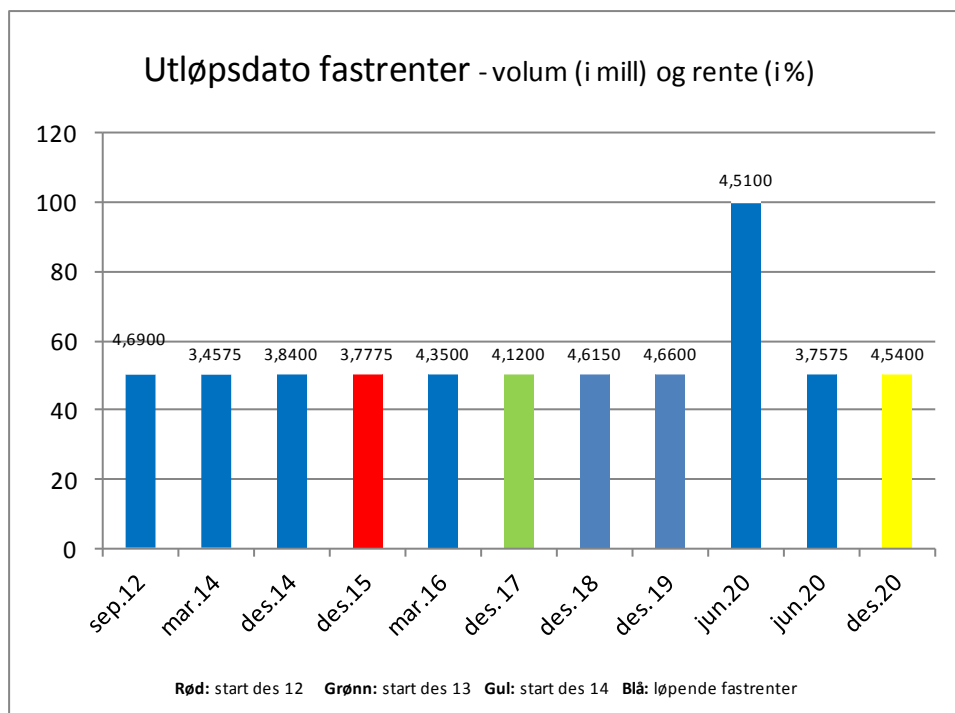
Långiver	saldo 31.12.2011	utløps- dato
Obligasjonslån 2006/16	100 000 000	juni 2016
Kommunalbanken	130 000 000	mars 2031
Kommunalbanken	132 568 500	desember 2025
Kommunalbanken	69 200 000	desember 2030
Kommunalbanken	46 000 000	juni 2027
Kommunalbanken	39 300 000	mars 2026
Kommunalbanken	74 497 990	september 2024
Kommunalbanken	69 563 530	desember 2028
Kommunalbanken	42 800 000	juni 2026
Kommunalbanken	129 000 000	mars 2030
Kommunalbanken	73 800 000	desember 2036

Slik det fremgår ovenfor skal det ikke refinansieres lån de neste 12 månedene. Kommunens vurdering er at refinansieringsrisikoen i låneporteføljen er lav.

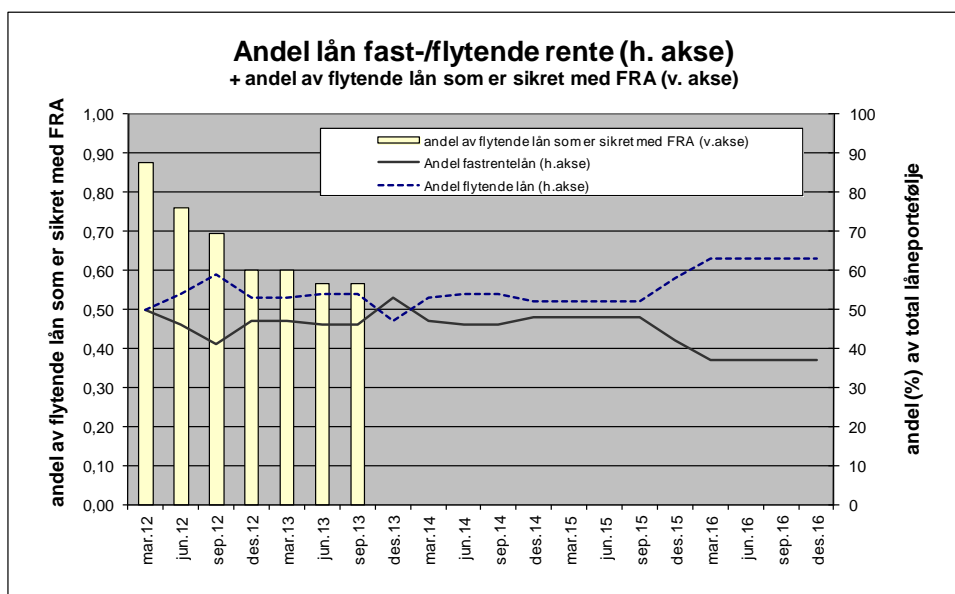
Oppbygging av låneporteføljen.

Verdal kommune sin låneportefølje er i bygd opp av lån med flytende rente basert på 3M nibor. Nibor-renten, som ble fastsatt til 2,93% ved renteregulering den 21. desember, tillegges eller fratrekkes en margin etter avtale med långiver. Ved årsskiftet er marginen på lånene i Kommunalbanken, for de fleste av lånene, på pluss 0,10 prosentpoeng og dette er uendret sammenlignet med forrige tertials-kifte. Laveste margin på et enkeltlån er minus 0,25 prosentpoeng. Høyeste margin på enkeltlån er på pluss 0,10 prosentpoeng.

Når det gjelder fastrenter er dette etablert som rentebytteavtaler (renteswapper). Disse er slik at kommunen mottar flytende rente lik 3M nibor fra motparten (banken) og betaler den faste, avtalte renten tilbake (til banken). Dette har gitt kommunen lavere fastrentekostnad også i 2011, sammenlignet med ordinære fastrentelån. Renteswappene har et omfang som gjør at forholdet mellom lån med fast- og flytende rente er 50/50 ved utløpet av året. Fastrentene har ulike lengde og forfaller slik:

Gjennomsnittlig durasjon (varighet) i låneporteføljen er 2,5 år. Kommunens kjøp av FRA-sikring og fastrenteandel er fremskrevet for økonomiplanperioden i grafen under:

Verdi på låneporteføljen og rentesikringer.

Samlet overkurs på renteposisjonene i låneporteføljen er 28 millioner kroner, eller 3,13% ved årsskiftet. Porteføljens rentefølsomhet (sier hva kursendringen blir ved renteendringer) er 2,43%.

Markedet for lån med kommunal risiko.

Prisen (marginen) på lån med kommunal risiko har vært forholdsvis stabil i hele 2011, men det kan synes som om risikoen for økt margin har blitt større mot slutten av året på grunn av generell markedsuro og "Eksportfinanssaken". Uansett er det fortsatt god tilgang til kreditt for låntagere med kommunal risiko.

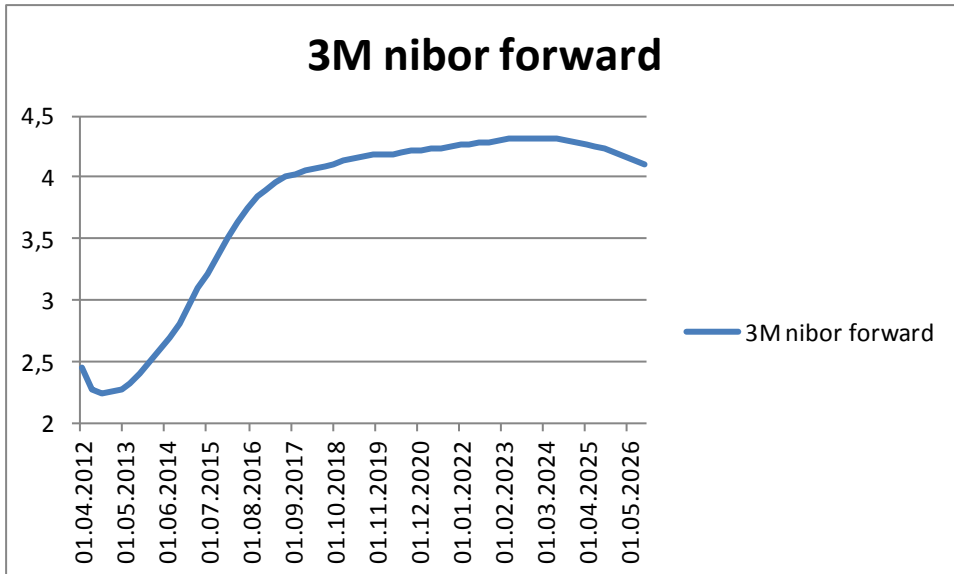
Avvik mellom faktisk forvaltning og krav i finansreglementet.

Ingen bestemmelser i finansreglementer er overtrådt og det har ikke funnet sted avvik fra dette i 2011.

Markedsrenter og egne betingelser.

Gjennomsnittsrenten i kommunens låneportefølje er 3,65% ved utløpet av året. Siste halvdel av 2011 har vært urolig i de internasjonale finansmarkedene. Det er særlig gjeldssituasjonen i Europa som har vært førende. Usikkerheten har medført at den økonomiske veksten i flere land har kommet over på negativ side og resesjonsfare truer. På grunn av dette har de lange rentene falt til rekordlave nivåer.

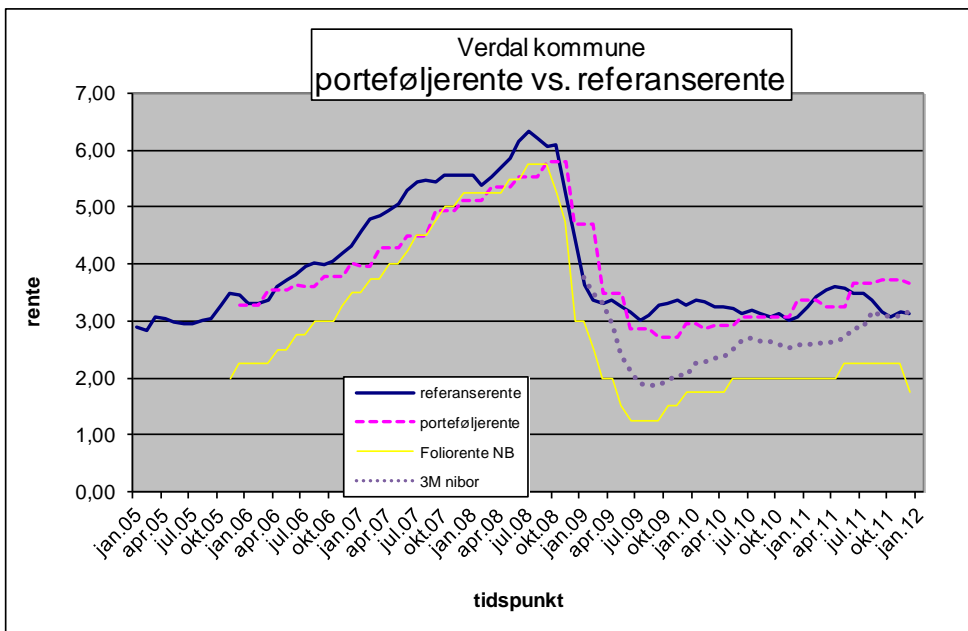
Markedet priser inn at den korte renten i Norge skal falle ytterligere og holde seg lav ganske lenge. Forwardkurven (under) illustrerer dette forholdet. Forwardrenten legges til grunn når kommunens fremtidige renteutgifter på lån med flytende rente skal beregnes:

Forwardkurven viser markedets prising av 3M niborrente på ulike fremtidige tidspunkter.

Sammenligning av renteutgifter (benchmarking).

Verdal kommune benchmarker sin lånerente ved å sammenligne porteføljerenten med en referanserente som er relevant for kommunal risiko. Referanserenten består av 3M nibor og 4-års fastrente (kommunal risiko) med en durasjon på 2,5 år. Norges Bank sin styringsrente (foliorenten) og 3M niborrente fremgår også av grafen:

Referanserenten i 2. halvår 2011 (se grafen) faller som følge av at det kommer stadig lavere verdier inn fra "fastrenteelementet" (som følge av fallende nivå på fastrenter), mens porteføljerenten beholder sin historiske inngangsverdi på fastrente. I tillegg hadde ikke niborrenten falt særlig da kommunens flytende lån fikk ny rente for 3 måneder den 21. desember. Det oppstår på denne bakgrunn et gap mellom porteføljerenten og referanserenten i 2. halvår 2011.

Vurdering og håndtering av finansiell risiko.

Verdal kommune vurderer fortløpende sin finansielle risiko i låneporteføljen. Kredittrisikoen (motpartsrisiko) er ved årsskiftet vurdert som god, ved at Nordea, DnB, Swedbank og Fokus Bank er motparter i renteswapper og FRA-kontrakter. Renterisikoen (med en durasjon på 2,5 år og en fastrenteandel på 50%) er vurdert som akseptabel og ønsket. Likviditetsrisikoen i kommunens renteeksponering anses som god ved at det kontinuerlig har vært stilt priser fra våre motparter i renteswapper og FRA's - også i de mest krisepregede tidspunkter i høst. Kommunen har ingen valutaeksponering. Usystematisk risiko i renteeksponering anses som meget lav, mens den systematiske risikoen anses som ønsket - her verdsettes kommunens renteeksponering (renteswapper og FRA's) ut fra gjeldende rentesetting i markedet.

Stresstest.

Kommunen kjører stresstest på sin låneportefølje ved å simulere en parallell renteoppgang på 2 prosentpoeng over hele rentekurven. Det understrekes at dette er en kraftig rentebevegelse, særlig på lange renter. En renteoppgang vil medføre **økte rentekostnader** og **positiv kursendring** på fastrenteposisjonene (fastrentene vil fremstå som lave etter en renteoppgang):

Stresstest låneportefølje - Verdal kommune

Simulert renteøkning på 2 prosentpoeng parallellt over hele rentekurven

Kursendring ved renteendring:

	Balanse %	Balanse MNOK	Renteendring	Følsomhet	Beregnet verdiendring
Gjeld med flytende rente	50 %	457	0,01 %	0,19	0,01
Gjeld med fast rente	50 %	450	0,01 %	4,70	0,21
Finanspassiva	100 %	907			0,22

Verdiendring ved parallell endring i rentekurven på 0,01 prosentpoeng:

ca. 0,22 millioner kroner.

Renteøkning (parallell over hele rentekurven):	2,00 %
Porteføljevolum (mill. kroner)	907
Kursendring (positiv verdiøkning) låneportefølje (mindre enn):	44,04 (mill. kroner)

Endring renteutgifter:

	2012	2013	2014	2015	2016
"stressprognose" renteutgifter	34 715 641	39 540 879	45 020 075	47 280 043	51 459 097
Differanse ift. ordinær prognose	1 226 885	5 834 676	10 232 761	10 147 990	11 905 909

Oversikten viser at renteposisjonene vil ha en positiv verdi-/kursendring på (mindre enn) 44 millioner kroner dersom hele rentekurven stiger med 2 prosentpoeng.

Samtidig vil renteutgiftene øke. For 2012 vil ikke en øyeblikkelig renteøkning få så stort utslag da lån med flytende rente til en viss grad er sikret med FRA's. Lenger ut i økonomiplanperioden (fra 2014) vil virkningen av den simulerte renteoppgangen bli større. Dette skyldes at kommunen her har lavere (fallende til null fra desember 2013) sikringsandel på den flytende delen av låneporteføljen.

Forvaltning av overskuddslikviditet

Etter en anbudsrunde ble det skifte av hovedbankforbindelse fra Sparebanken Midt-Norge til Fokus Bank, med virkning fra 1.3.2012. Fokus hadde totalt sett det beste tilbudet, og det var hard og jevn konkurranse om oppdraget. De to viktigste elementene i tilbudet var innskuddsrente og tilbudet på kommunens totale transaksjonskostnader. Den avtalte innskuddsrente er avtalt med basis i Nibor 3-måneders rente pluss en fast margin på vel ett prosentpoeng.

Finansreglementer hjemler plasseringer i obligasjons- og sertifikatmarkedet, men med den uro og usikkerhet, samt små tilleggsmarginer, har kommunen ikke valgt å plassere ledige driftsmidler i disse markeder.

P.t. er hele den kommunale likviditetsbeholdning plassert på rentebærende innskuddskonti, i all vesentlighet hos kommunens hovedbankforbindelse og i all hovedsak til flytende rente pluss en avtalt margin. En relativt liten del av den ledige likviditeten er plassert til fast rente fram til august 2012. Kommunen har ikke midler som er klassifisert som langsiktige finansielle aktiva. Ingen bestemmelser i finansreglementer er overtrådt og det har ikke funnet sted avvik fra dette.

Nøkkeltallsrapport låneporteføljen

Verdal kommune

jfr. "Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning" - trådte i kraft 1. juli 2010.

Rapport "Nå" :	IMM desember 2011
Rapport "Forrige" :	IMM september 2011

Sammensetning av passiva:	Nå	Forrige		Krav/limit
Andel lån med fast rente:	50 %	52 %	Maksimum	80 %
Andel lån med flytende rente:	50 %	48 %	Maksimum	80 %
herav rentesikret for 2012	78 %	33 %		
herav rentesikret for 2013	58 %	0 %		
Gjennomsnittlig durasjon (år)	2,5	2,7	Min./makskrav:	0-4 år
Porteføljens rentefølsomhet (%)	2,43	2,61		-
Lengste rentebinding (utløpsår)	2020	2020	Maksgrense	-
Andel største enkeltlån i porteføljen:	15 %	15 %	Maksimalgrense:	35 %
Gjennomsnittlig porteføljerente:	3,65 %	3,73 %		
Anslag renteutgift 2012 (mill. kroner)	33,4	33,83	Budsj. renteutg.	
Innløsningsverdi passiva (i prosent). Negativ verdi kommer i tillegg til pari kurs, mens positiv verdi kommer til fradrag til pari kurs.	-3,13 %	-2,32		
Innløsningsverdi passiva (i mill kroner). Negativ verdi kommer i tillegg til pålydende gjeld, mens positiv verdi kommer til fradrag til pålydende gjeld	-28	-20		
Lån som skal refinansieres innen 1 år (%)	0 %	0	Maksgrense	40 %

Kommentar til "vesentlige markedsendringer":

Ingen vesentlige endringer i markedet for kommunal kreditt, men tendensen er noe økende marginer på lån. Økte egenkapitalkrav for finansinstitusjoner kan medføre dyrere kreditt (høyere marginer) i 2012.

3.5 Driftsresultat for kommunedelplanområdene

Kommunestyret vedtok netto utgiftsrammer for det enkelte virksomhetsområde ved behandlingen av budsjettet for 2011. ISK-enhetene gjennomgås i egen årsberetning.

Virksomhetslederne har brukt regnskapstall inkl. finansinntekter/finansutgifter og bruk av/avsetning til fond i sine rapporter. Dette avviker fra regnskapsskjema 1 B som viser regnskap ekskl. finansinntekter/finansutgifter og bruk av/avsetning til fond. Regnskapsskjema 1 B inngår i Kostrapporter og i rapporter til fylkesmannen. For å unngå forvirring viser oversikten under alle tall. Avvik vises i forhold til regnskapstall inkl. finanstransaksjoner og fond.

Ansvarsområde	Nto. dr.utg. regnsk. 2011	Fond, finansinnt/ utg, ramme- overf.	Regnsk. skjema 1B	Nto. dr.utg. regnsk. 2010	Fond, finansinnt/ utg, ramme- overf.	Regnsk. skjema 1B
		(skjema 1A)			(skjema 1A)	
Vuku, Garnes og Volden	32 230 082	-239 290	32 469 372	32 891 438	58 654	32 832 784
Stiklestad og Leksdal	17 611 340	106412	17 504 928	20 727 540	0	20 727 540
Ørmelen og Verdalsøra	44 384 371	-197 845	44 582 216	45 218 650	-6 925	45 225 575
Verdalsøra ungdomsskole	30 437 400	-62 746	30 500 146	31 324 468	-13 687	31 338 155
Vinne og Ness	23 669 307	11985	23 657 322	26 028 332	0	26 028 332
Oppvekst felles	1 345 045	0	1 345 045	1 680 041	0	1 680 041
Ressurssenter oppvekst	134 313 138	-79 415	134 392 553	41 635 180	-51 174 417	92 809 596
Oppvekst	283 990 683	-460 899	284 451 582	199 505 647	-51 136 374	250 642 022
Vinne og Vuku	77 362 936	-168 641	77 531 577	71 174 564	-136 925	71 311 489
Øra	99 501 331	-142 673	99 644 004	95 719 332	656 741	95 062 592
NAV	31 992 972	100 000	31 892 972	31 480 480	-200 000	31 680 480
Ressurssenter HOV	24 159 107	747 179	23 411 928	23 536 114	137 271	23 398 843
Helse, velferd, pleie og omsorg	233 016 346	535 865	232 480 481	221 910 491	457 087	221 453 404
Kulturtjenesten	20 548 473	-91 989	20 640 462	19 753 285	-95 428	19 848 713
Kultur	20 548 473	-91 989	20 640 462	19 753 285	-95 428	19 848 713
Teknisk drift	15 632 050	-2 110 341	17 742 391	17 649 962	2 832 712	14 817 250
Anlegg, infrastruktur, samfunnssikkerhet og miljø	15 632 050	-2 110 341	17 742 391	17 649 962	2 832 712	14 817 250
110 Rådmannen	18 505 790	-2 545 430	21 051 220	17 936 469	986 414	16 950 054
180 Rådmannen	-603 233 665	-580 762 528	-22 471 137	-504 998 167	-470 573 852	-34 424 315
Fellesområder og støttefunksjoner	-584 727 875	-583 307 958	-1 419 917	-487 061 698	-469 587 438	-17 474 261
Nto. dr.utg. ISK	31 540 323	-553 637	32 093 960	28 242 313	-519 533	28 761 845
ISK	31 540 323		31 540 323	28 242 313	-519 533	28 761 845
Sum nto. dr.utgifter	0	-585 435 322	585 435 322	0	-518 048 974	518 048 973

3.5.1 Oppvekst

Grp. ansvar	Regnskap 31.12.11	Revidert budsjett 2011	Forbruk	Avvik	Opprinnelig budsjett 2011	Regnskap 31.12.10
120 Vuku, Garnes og Volden opp	32 480 082	32 143 347	101	-336 735	36 085 170	32 891 439
121 Stiklestad og Leksdal oppv	17 611 340	18 896 416	93	1 285 076	28 080 387	20 727 541
122 Ørmelen og Verdalsøra oppv	44 384 371	42 669 417	104	-1 714 954	55 551 581	45 218 651
123 Verdalsøra U-skole	30 437 400	31 528 669	97	1 091 269	31 195 602	31 324 466
124 Vinne og Ness oppvekstområ	23 669 307	24 067 485	98	398 178	33 871 025	26 028 326
126 Oppvekst felles	1 345 045	1 000 000	134	-345 045	0	1 680 041
130 Ressurssenter oppvekst	134 313 138	135 693 272	99	1 380 134	95 999 540	41 635 184
Oppvekst totalt	284 240 683	285 998 606	99	1 757 923	280 783 305	199 505 648

Oppvekst har i sum et regnskap på 284 240 683 kroner. I forhold til budsjettet på 285 998 606 er det et forbruk på 99 %. Regnskapsoversikten viser at Stiklestad og Leksdal, Verdalsøra ungdomsskole, Vinne og Ness og Ressurssenter oppvekst alle har styrt virksomheten innenfor de rammene de har hatt å forholde seg til. Vuku rapporterte tidlig i 2011 om et forventet overforbruk på ca. 300 000, noe som stemmer. Det skyldes i all hovedsak feilbudsjettering på barnehagesiden, og ansettelse av miljøarbeiderstilling i området.

I oppvekstområdene ble det igangsatt mange tiltak for å sikre balanse i regnskapet. Verdalsøra kommune reduserte bemanningsnormen i barnehagene fra 6,0 plasser per ansatt til 6,2. Dette kom i tillegg til statlige føringer der barn under tre år tidligere ble regnet som to plasser, nå 1,8. Dette har medført et stort arbeidspress på de ansatte, og det blir mindre tid til hvert enkelt barn.

Fra og med 01.01.11 overtok Verdalsøra kommune ansvaret for finansieringen av barnehage -sektoren i kommunen og praktiseringen av forskriften om likebehandlingen mellom kommunale og ikke kommunale barnehager. Mye tid og ressurser har gått med på å beregne grunnlaget for likebehandlingen og en rekke møter er gjennomført. Private barnehagers landsforbund (PBL) har ikke akseptert vår beregningsmåte og har sendt varsel om søksmål. Verdalsøra kommune ønsker å løse dette utenfor rettsalen og har invitert PBL til å gjennomgå vårt tallmateriale enda engang. Pr. dags dato er denne saken ikke løst. Arbeidet med likebehandlingen av kommunale og ikke kommunale barnehager har vært svært krevende for de som har jobbet med denne utfordringen i 2011. Men årsoppgjøret på denne funksjonen viste at vi har lyktes med å holde de rammene som vi var tildelt.

Oppvekst ligger i enkelte områder med et overforbruk på lønn. Dette har i stor grad blitt kompensert gjennom pensjonsberegninger som har slått mer gunstig ut enn forventet.

Nasjonale føringer, som innføring av leksehjelp, fysisk aktivitet og økt timetall har vært ressurskrevende for skolene. Det er også økende andel elever med vedtak om spesialundervisning, samt utfordringer i forhold til å legge til rette for elever som sliter med fysisk eller psykisk helse. Dette fører til at det er utfordrende å få til et godt nok tilbud til "gråsoner-elever"; elever som har ekstra behov for oppfølging uten å ha enkeltvedtak.

Barnevernet har til tross for store utfordringer i 2011, nesten klart å holde budsjettet. Det er en formidabel økning i bekymringsmeldinger, og den store arbeidsbelastningen har ført til fristoverskridelser i undersøkelsesfasen.

Ørmelen og Verdalsøra oppvekstområde har hatt store utfordringer i forhold til egen budsjetttramme, spesielt ved skolene. Dette skyldes både at forutsette og uforutsette behov ble

større enn planlagt. På Ørmelen skole er det etablert en innføringsgruppe for nyankomne minoritetsspråklige barneskoleelever i kommunen. Det er behov for en evaluering av dette tilbudet.

Møllegata voksenopplæring har veldig gode eksamensresultater, men utfordringer i forhold til drift på grunn av synkende inntekter da vi bosetter færre flyktninger i Verdal.

Ressurssenter oppvekst har i løpet av 2011 brukt store ressurser på oppfølging av ungdommene som var på Utøya 22.07.11 og på oppfølgingen av blant annet oppvekstplanene. En planlagt erfaringskonferanse i november 2011 ble avlyst grunnet få påmeldinger. Helsestasjonen, og da særlig barselomsorgen, blir utsatt for ekstra utfordringer som følge av den nye praksisen fra helseforetaket der nyfødte barn og deres mødre tilbys stadig kortere tid på sykehusenes barselavdelinger. I snitt skrives man ut etter 2-3 dager (tidligere 5 dager).

Til tross for disse utfordringene, foregår det også mye utviklingsarbeid. Det gjennomføres felles kompetanseheving for pedagogiske ledere og styrere i samarbeid med Dronning Mauds minne. Alle barnehagene og barneskolene innfører gjennom flere år "De utrolige årene", og foreldrekurs kjøres vår og høst. Vuku oppvekstsenter og Verdalsøra ungdomsskole gjennomfører kursing i klasseledelse gjennom prosjektet "Bedre læringsmiljø". 30 lærere går på etterutdanningskurs i lesing, og vi skal sette ut i livet en strategiplan for digital kompetanse. Det er også etablert et samarbeid mellom ROS og Stiklestad og Leksdal oppvekstområde for å etablere prosedyrer for et styrket og forbedret arbeid i forhold til barn og unge som lever under forhold hvor vi er bekymret for omsorgen de mottar.

I Vinne og Ness oppvekstområde er det etablert et alternativt skoletilbud som per dato har elever fra 4 ulike virksomhetsområdet. Dette tilbudet skal gi elevene et mer praktisk orientert skoletilbud, og skal bidra til at de opplever motivasjon og mestring. I Stiklestad og Leksdal oppvekstområde gjennomføres to tverretatlige prosjekt. Et med fokus på gode overganger mellom barnehager og skoler, og et annet med fokus på psykososialt arbeidsmiljø. Det vises til et meget godt samarbeid om oppvekstfaglige utfordringer i området. Barnehager, skoler, foreldre, lag og foreninger "løfter" sammen.

3.5.2 Helse, velferd, pleie og omsorg

Grp. ansvar	Regnskap 31.12.11	Revidert budsjett 2011	Forbruk	Avvik	Opprinnelig budsjett 2011	Regnskap 31.12.10
132 Vinne og Vuku omsorg- og v	77 362 936	75 336 655	103	-2 026 281	74 692 889	71 174 565
133 Øra distrikt omsorg- og ve	99 501 331	101 608 579	98	2 107 248	99 912 513	95 719 325
135 NAV Sosial- og flyktninget	31 992 972	32 363 448	99	370 476	32 240 148	31 480 479
136 Ressurssenter helse, omsorg	24 159 107	25 344 854	95	1 185 747	25 536 854	23 536 110
Helse, pleie og omsorg totalt	233 016 346	234 653 536	99	1 637 190	232 382 404	221 910 479

Helse, velferd, pleie og omsorg har i 2011 i sum et regnskap på 233 016 346 kroner. I forhold til et budsjett på totalt 234 653 536 kroner, innebærer dette et mindreforbruk ift budsjett på 1 637 190 kroner. Mindreforbruket er knyttet til Øra omsorg og velferdsdistrikt med 2 107 248 kroner, Ressurssenter helse omsorg og velferd med 1 185 747 kroner og NAV med kr. 370 476,-. Vinne og Vuku omsorg og velferdsdistrikt har et merforbruk på 2 026 281 kroner.

Ved Øra omsorg og velferd har en i 2011 hatt de største utfordringer ift økt omfang på ressurskrevende tjenester, økt behov ift døgkontinuerlig oppfølging uten at kapasiteten på institusjonsplasser og omsorgsboliger med heldøgns oppfølging er økt. Dette har medført merutgifter både på Øra hjemmetjenestedistrikt og Lyngård (hjemmetjenester til mennesker med nedsatt funksjonsevne). Pr 31.12.11 har enheten et underforbruk på ca 2,1 mill kroner totalt. Merinntekt på ressurskrevende tjenester i forhold til budsjett 2011 var på ca 4 mill kroner, merforbruket på i

underkant av 2 mill kroner er i stor grad knyttet til de avdelinger som yter ressurskrevende tjenester. Økning i årsverksforbruk i 2011 er knyttet til 2,6 årsverk finansiert med eksterne midler, 1 årsverk er budsjettoverføring fra Vinne/Vuku omsorg og velferd, 1 årsverk er innplassert overtallig helsesekretær og 0,5 årsverk ekstra lærling dekkes delvis av tilskudd. Psykiatriske sykepleiere ble organisert under Kvisla - Reinsholm/Psykiatritjenesten fra 01.06.11

Ved Vinne og Vuku omsorg og velferd har 2011 vært preget av utfordringene ift kapasiteten på institusjonsplasser og omsorgsboliger med heldøgns oppfølging. Dette har medført et merforbruk på ca 2 mill kroner. Stort press på plassene har medført innleie på ca 2 årsverk over budsjett store deler av året ved hjemmetjenesten Vinne, spesielt knyttet til Stekket omsorgsboliger og trygghetsboligene ved Ørmelen bo og helsetun. Økte brukerbehov ved et bofellesskap har medført ekstra utgifter på kr. 350.000,- Pga endringer i helsetilstand og botilbud i løpet av 2011 for bruker med ressurskrevende tjenester, fikk kommunen vel 1,1 mill kroner mindre i refusjon enn budsjettet. Endringer i årsverk i 2011: 4 nye årsverk ved hjemmetjenesten Vinne (som budsjettet), vridning av vikarmidler inn i fast 1 årsverk, økning med 2 årsverk innplassering av helsesekretær etter privatisering av legetjenesten 01.05.11 – midlertidige hjemler i påvente av kvalifisering gjennom kompetansetiltak og ledighet i stillinger. 1 årsverk psykiatrisk sykepleier overført til Øra omsorg og velferd.

Begge omsorgs- og velferdsdistriktene ser utfordringene med å rekruttere og beholde fagpersonell, og med å erstatte et stort antall hjelpepleiere/fagarbeidere som går av med pensjon. Mange små stillinger er ugunstig i rekrutteringssammenheng, og det arbeides med å øke stillingsprosenten innenfor de økonomiske rammer en har, samtidig som bemanningsplanene må være forsvarlige.

Ressurssenter helse, omsorg og velferd (RHOV) hadde et underforbruk på ca 1,18 mill kroner pr 31.12.11. Dette skyldes i hovedsak høyere inntekter enn budsjettet: ulike lønnstilskudd, brukerbetaling og refusjoner. Legetjenesten ble privatisert fra 01.05.11, og reduksjonen i antall årsverk er knyttet til dette. Innenfor områdene rehabilitering, bo-oppfølging og rusavdelingen oppleves en økning i brukerbehov. Innenfor rus har kommunen mottatt midler gjennom opptrappingsplanen til en stilling som skal jobbe med tidlig intervensjon overfor ungdom i alder 16 – 23 år, midlene er overført til 2012 med planlagt ansettelse. Også innenfor RHOV oppleves rekruttering av fagkompetanse som en utfordring, med mange utviklingsprosjekter over lengre tid.

NAV har et underforbruk på kr. 370.476,- pr 31.12.11. Dette relaterer seg til mindre bruk av kvalifiseringsprogrammet og spesielt introduksjonsprogrammet enn budsjettet. Grunnen til mindreforbruk i introduksjonsprogrammet er bosetting av flere familier i 2011, og dermed færre på introduksjonsprogram. Det har gjennom året vært overforbruk på økonomisk sosialhjelp med 1,1 mill kroner, samt på boligforvaltning. Når det gjelder kompetanse har NAV spesielt hatt utfordringer innenfor rekruttering av personell med sosialfaglig kompetanse.

3.5.3 Kultur

Grp. ansvar	Regnskap 31.12.11	Revidert budsjett 2011	Forbruk	Avvik	Opprinnelig budsjett 2011	Regnskap 31.12.10
125 Kulturtjenesten	20 548 473	20 365 612	101	-182 861	20 235 012	19 753 285
T o t a l t	20 548 473	20 365 612	101	-182 861	20 235 012	19 753 285

Kulturtjenesten har i sum et regnskap på 20 548 473 kroner. Budsjettet er på totalt 20 365 612 kroner. Dette innebærer et overforbruk på 182 861 kroner.

Rammene i økonomiplan 2011 la opp til en framskrivning av aktivitet tilsvarende andre halvår i 2010, og dette er fulgt opp for både bibliotek, kulturskole og kulturkontor.

Virksomhetsleder kultur hadde permisjon i 50 % stilling fram til juni og kapasiteten på kulturkontoret har vært redusert fra 2 til 1,5 årsverk i denne perioden. Begrenset kapasitet i kombinasjon med at det ikke var avsatt midler til videre oppfølging av "Kommunedelplan kultur" har gjort at det ikke er igangsatt nye tiltak i h.h.t. tiltaksdelen i planen. Men tiltak som tidligere er startet opp er videreført.

Kulturkontoret har i løpet av året vært delaktig i prosjektet "Fra pilot til skvadron" i regi av "Byer i Midt-Norge. Som et resultat av dette prosjektet ble temaplanen "Frivilligplan for Verdal 2012-2015" utarbeidet og vedtatt i 2011. Kulturkontoret har videreført samarbeidet med velferds- og omsorgsdistriktene om "Den kulturelle spaserstokken". Kulturkontoret er med i prosessen med planlegging av nye skoler, flerbrukshall og svømmehall på Øra.

Biblioteket hadde besøk av ca 80.000 personer i 2011 og et utlån på ca 93.000 enheter. Besøket har gått noe ned sammenlignet med forrige år, mens utlånet har økt betraktelig. Biblioteket hadde et aktivt år med flere arrangement, både forfatterbesøk, lesestunder og utstillinger. Biblioteket er med i prosjektet "Litteraturhus Nord-Trøndelag", som har som mål å få bedre samarbeid mellom bibliotekene for dermed å kunne yte bedre tjenester. Biblioteksjefen var involvert i oppstartinga av bibliotek i Verdal fengsel. Dette ble åpnet 1. mars og drives nå som en selvstendig enhet og er i sin helhet finansiert med statlige midler (Nasjonalbiblioteket). Bokbussen kjører til alle skoler og barnehager og hadde et utlån på ca 16.000 enheter. Tjenesten fra bokbussen gjør at Verdal bibliotek låner ut svært mye til barn, sammenlignet med andre kommuner. Den mangeårige Leseløveaksjonen har også blitt lagt merke til, både i fylket og ellers i landet (i samarbeid med lærerne får barna premiering etter hvor mange bøker de har lest). Biblioteket har samarbeid med omsorg- og velferdsdistriktene med "Leseombud" på pleieinstitusjonene. Bibliotekets lokaler blir brukt som studiested, skrivested og møtested. Historielag bruker det som møte- og kurslokaler.

Kulturskolen hadde 350 elever ved utgangen av året.

Hvert år gjennomfører kulturskolen fem store forestillinger: Kirkekonert (ved påsketid), to sommerforestillinger (mai og juni), Rockekonert (nov) og Juleforestilling (des). I tillegg til de store forestillingene som blir annonsert, gjennomfører kulturskolen tre faste konserter hver måned: Kommunestyremøte, Verdal bo- og helsetun og Ørmelen bo- og helsetun.

I løpet av våren 2011 fikk kulturskolen statlige utviklingsmidler til prosjektet "TradFolk", et prosjekt innenfor folkelig tradisjon. Det omfatter sang, leik, bakst, forming, fiolin og fløytespilling. Tilbudet er rettet mot SFO-elever ved Vinne skole. Det ble igangsatt høsten 2011 og avsluttes i løpet av våren 2012. Det statlige tilskuddet innbefattet ikke midler til administrasjon av prosjektet. Med den innsparingen som ble gjort i 2010 med 0,2 årsverk i administrasjonen i kulturskolen har en løpet av 2011, bl.a. gjennom "TradFolk", fått erfare at en med den administrative ressursen som i dag er disponibel ikke har kapasitet til å følge opp utviklingsarbeid på en god nok. Skal en gjøre mer av tilsvarende utviklingsarbeid er det derfor nødvendig med større administrativ ressurs.

Fremdeles ønsker skolekorpselevene plasser i kulturskolen i en størrelsesorden som tilsvarer omlag ett årsverk. Kulturskolen dekker om lag 0,2 årsverk av dette behovet.

Kulturskolen hadde koordineringsansvaret for UKM. Det ble en stor suksess, med 60 deltakende ungdommer og 25 forskjellige innslag. Det er mange involverte i UKM, både fra Kinokjelleren, og kulturkontoret. I tillegg kommer de frivillige ungdommene som utgjør "crewet". I tillegg var det leid inn lys- og lydutstyr og fagpersoner. Skolekorpselevene har på rullering ansvar for kiosken, og i 2011 var de Verdalsøra skolekorps som hadde den.

3.5.4 Næring, landbruk og naturforvaltning

Budsjett og regnskap inngår under fellesområder og støttefunksjoner.

3.5.5 Anlegg, infrastruktur, samfunnssikkerhet og miljø

Grp. ansvar	Regnskap 31.12.11	Revidert budsjett 2011	Forbruk	Avvik	Opprinnelig budsjett 2011	Regnskap 31.12.10
141 Teknisk drift	15 632 049	15 204 700	103	-427 349	14 949 100	17 649 961
Totalt	15 632 049	15 204 700	103	-427 349	14 949 100	17 649 961

Teknisk drift har i sum et regnskap på 15 632 049. I forhold til et budsjett på totalt 15 204 700 kroner. Dette innebærer et merforbruk på 427 349 kroner og et forbruk på 103 prosent.

En forholdsvis kald vinter medførte et høyt energiforbruk på starten av 2011. I kombinasjon med en høy spotpris på strøm i denne perioden medførte dette at energiutgiften for kommunen så ut til å bli svært høy. Dette medførte at det ble holdt igjen for å prøve å holde seg innenfor budsjett for tjenesten Kommunale bygg. En svært mild førjulsvinter med mye nedbør medførte at spotprisen på strøm falt kraftig samt at strømforbruket også ble lavt. Samlet sett ble det brukt ca.1 mill.kwh mindre i 2011 enn i 2010. Strømutgift totalt for kommunale bygg i 2011 endte derfor på 9,2 mill.kr mot 10,2 mill.kr i 2010. Samlet ble det en besparelse på kommunale bygg i forhold til budsjett på i overkant av 1,5 mill.kr.

For tjenestene kommunale vegger/gateløp og park var det et lite merforbruk.

Rentesats for 2011 har på årsbasis blitt 1,5 % mindre enn det som ble budsjettet med høsten 2010 for vann og avløpstjenestene. Dette har medført at kommunen måtte avsette i underkant av 2,0 mill.kr mer enn budsjettet på bundne driftsfond for vann og avløp for regnskapsåret 2010. Disse midlene får kommunen igjen som sparte renteutgifter.

Teknisk drift har utført driftstjenester i henhold til planlagt omfang og kvalitet. Drift av kommunens vann og avløpsanlegg har fungert uten de store overraskelser. I løpet av året har vi ikke hatt noen større ledningsnettbrudd på vannledningsnettet eller noen store tilbakslagsskader på avløpsnettet. Innenfor vegsektoren kan året betraktes som et normalår med forholdsvis store snømengder i januar og februar men med svært lite snø i november og desember.

Innenfor kommunale bygg er det knappe rammer til drift og vedlikehold. Vedlikeholdet er tilpasset de økonomiske rammer som er gitt.

3.5.6 Fellesområder og støttefunksjoner

Grp. ansvar	Regnskap 31.12.11	Revidert budsjett 2011	Forbruk	Avvik	Opprinnelig budsjett 2011	Regnskap 31.12.10
110 Rådmann	18 763 764	18 252 983	103	-510 781	26 590 525	17 936 469
180 Rådmannen	-623 312 731	-605 995 346	103	17 317 385	-604 995 346	-504 998 169
Totalt	-604 548 967	-587 742 363	103	16 806 604	-578 404 821	-487 061 700

På rådmannens ansvarsområde 110 er regnskapet for 2011 på 18 763 764 kroner. Budsjettet er på totalt 18 252 983 kroner. Dette innebærer et overforbruk på 510 781 kroner og et forbruk på 103

prosent. Ansvarsområdet må imidlertid for 2011 ses sammen med føring av fellesutgifter knyttet til ulike forsikringsordninger som er ført på ansvar 1800. Korrigert for dette er det en besparelse innen området på ca. 0,5 mill. kroner.

På rådmannens ansvar 180 har det utover besparelsene på ulike forsikringsordninger som omtalt ovenfor vært følgende avvik:

- Positivt premieavvik pensjon 1,0 mill. kroner
- Skatt og rammetilskudd 7,7 mill. kroner
- Renteutgifter 2,3 mill. kroner
- Eiendomsskatt - 1,6 mill. kroner
- Integreringstilskudd - 0,4 mill. kroner
- Investeringsmoms i drift - 1,7 mill. kroner

Når det gjelder eiendomsskatten skyldes negativt avvik betydelige høyere utgifter ved retakseringen enn budsjettert. Til sammen har kostnadene her vært på ca. 4,5 mill. kroner i 2011 mot budsjettert 3 mill. kroner.

Til sammen utgjør forholdene ovenfor en besparelse innenfor rådmannens områder på ca. 7 mill. kroner.

3.5.7 Innherred samkommune

Det er utarbeidet egen årsrapport for Innherred samkommune. Verdal kommunes andel til samkommunen fremgår av tabellen under.

Grp. Ansvar	Regnskap 31.12.11	Revidert budsjett 2011	Forbruk	Avvik	Opprinnelig budsjett 2011	Regnskap 31.12.10
199 Kommunens andel til ISK	31 540 323	31 519 909	100	-20 414	30 055 000	28 242 316
Totalt	31 540 323	31 519 909	100	-20 414	30 055 000	28 242 316